

A 3D anatomical model of a human hip joint, showing the femur (thigh bone) and the acetabulum (hip socket). A total hip replacement implant is shown in place, consisting of a femoral head and neck, and an acetabular cup. The model is rendered in a realistic, light brown color, with the implant components in a metallic grey. The background is dark, making the model stand out.

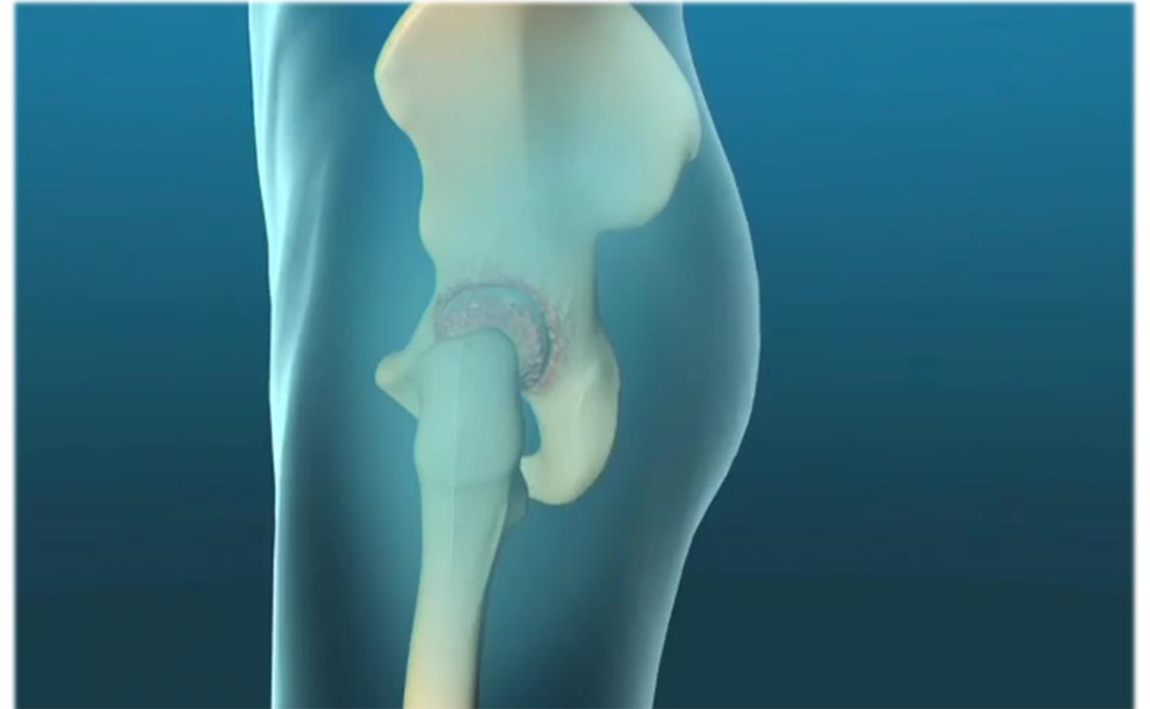
Analýza objemového opotrebenia bedrových implantátov za pomoci optických metód.

Ing. Matúš Ranuša

doc. Ing. Martin Vrbka, Ph.D.

Obsah prezentace

- Motivácia
- Úvod do problematiky
- Metódy používané pre analýzu opotrebenia
- Zhrnutie súčasného stavu poznania
- Vymedzenie cieľov dizertačnej práce
- Súčasný stav dizertačnej práce
- Spolupráca
- Prehľad dosiahnutých výsledkov

Motivácia

1 837 781
Operácií / 10 rokov

201 548 (11%)
neidentifikovaných

HIPS:

43,1%

KNEES:

44,9%

ANKLES:

0,2%

SHOULDERS

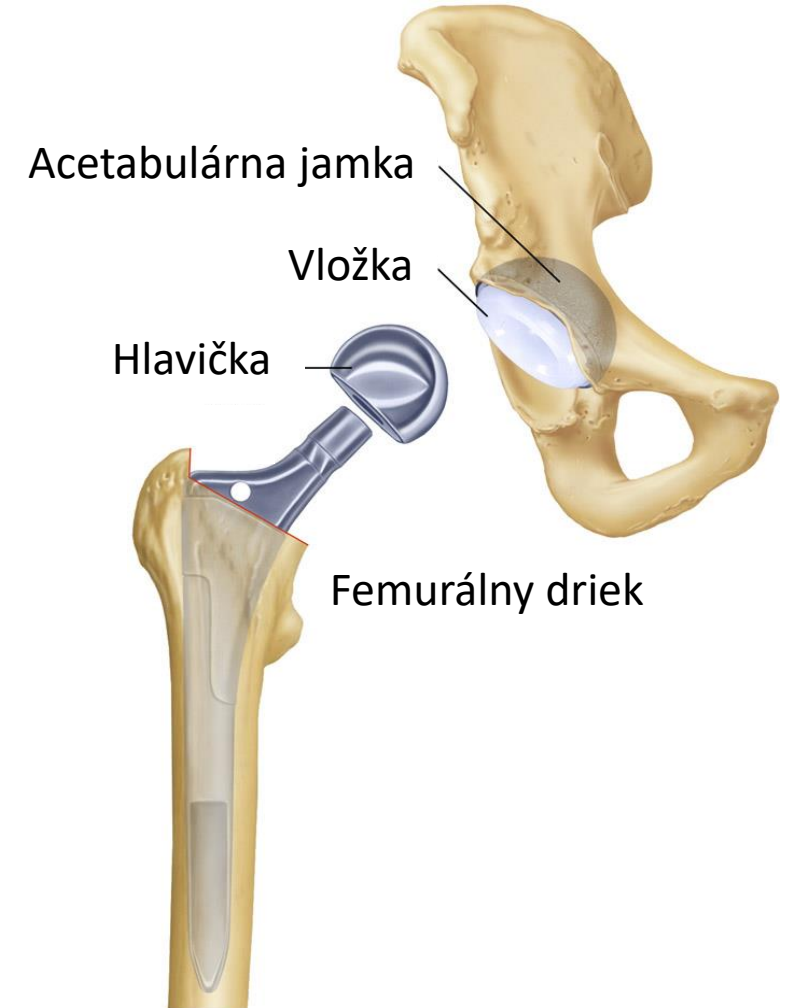
0,7%

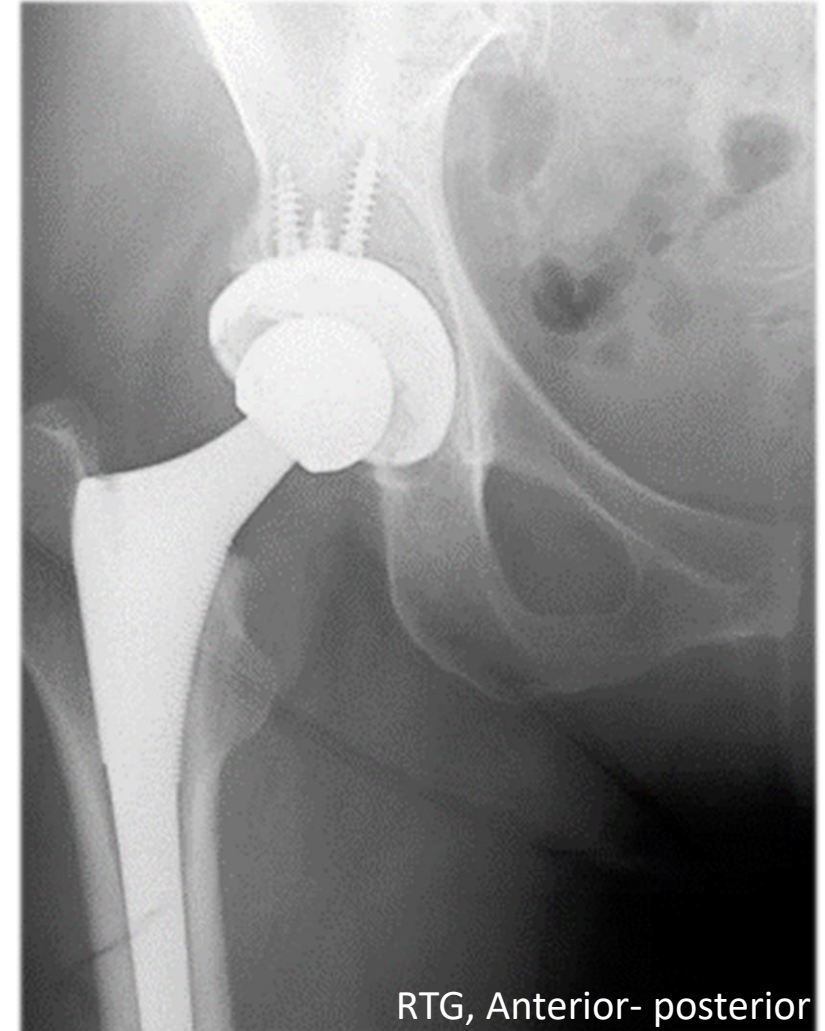
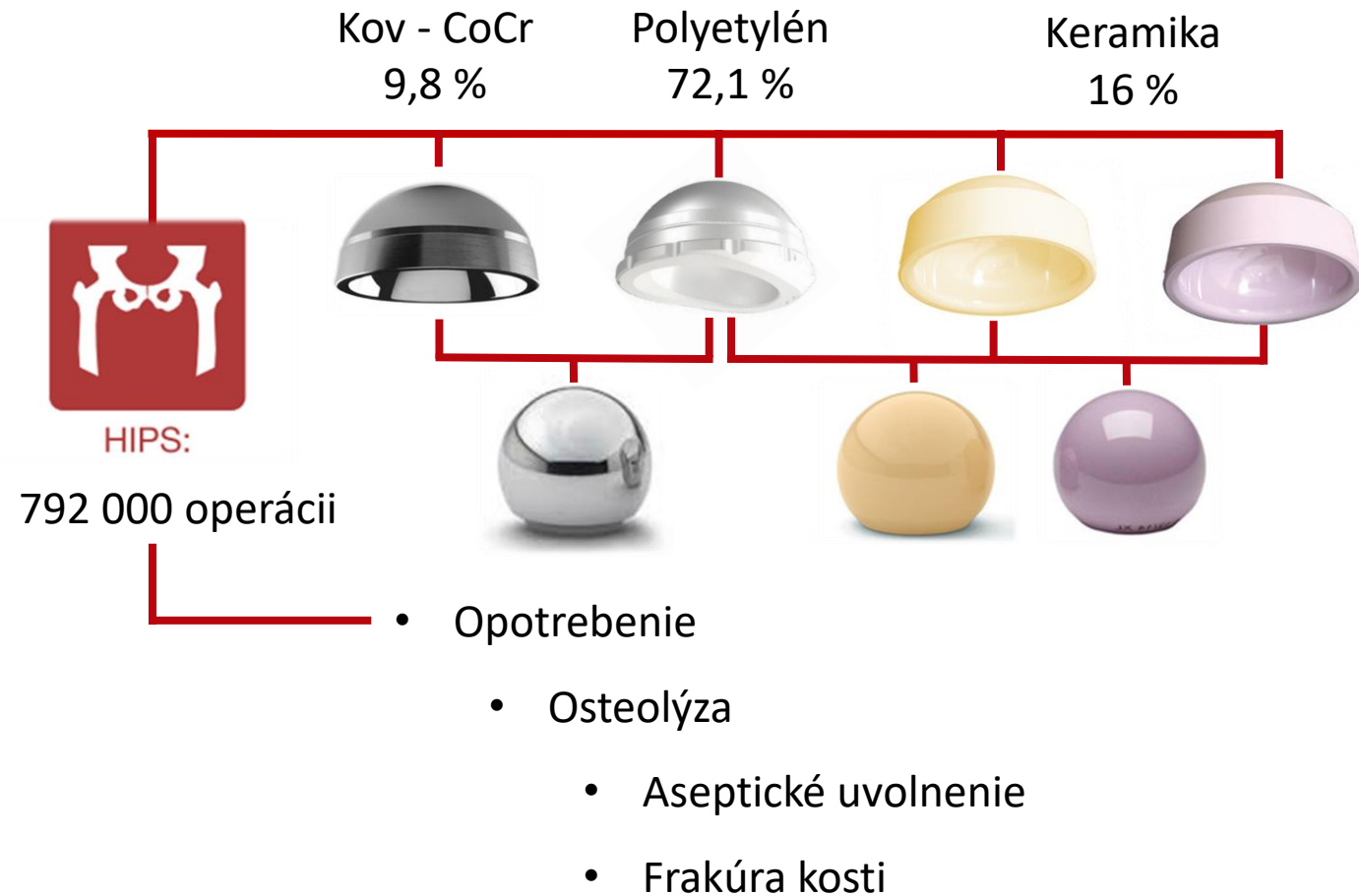
ELBOWS:

0,1%

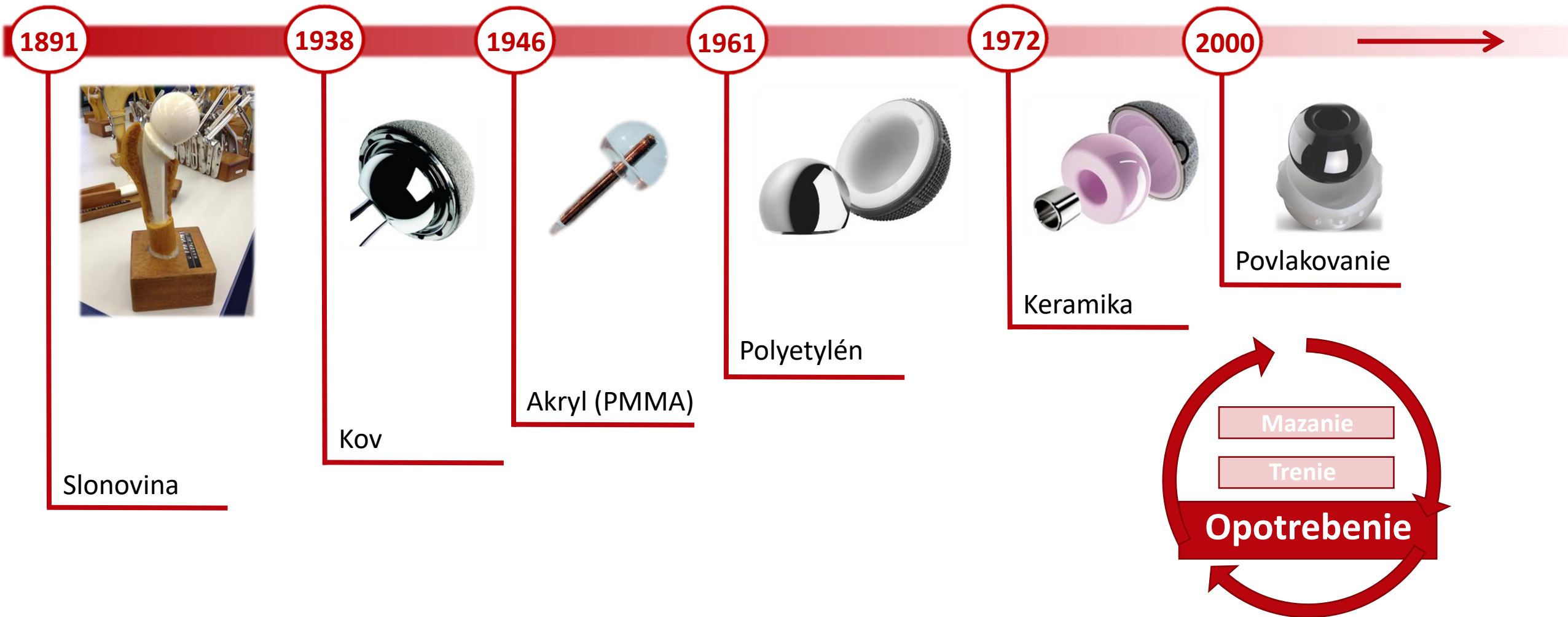
- Najpočetnejší druh operácie
- ČR 160 op. na 100 000 obyvateľov
- Životnosti náhrady 15 – 20 rokov
- Revízne operácie 10 %

Úvod do problematiky TEP (Totálna Endoprotéza)

Úvod do problematiky TEP

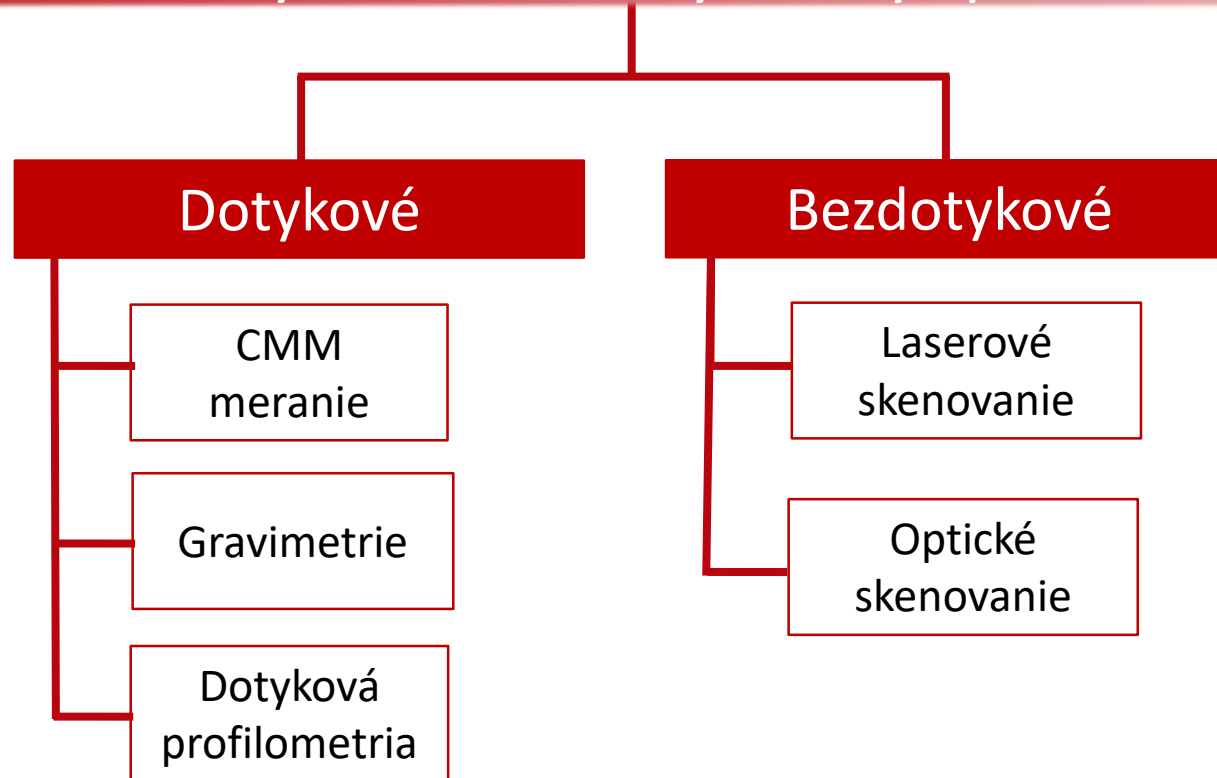
Metódy používané pre analýzu opotrebenia

1961

Analýza oteru extrahovaných kĺbových párov

Polyetylén

Metódy používané pre analýzu opotrebenia

1961

Dotykové

CMM
meranie

Gravimetrie

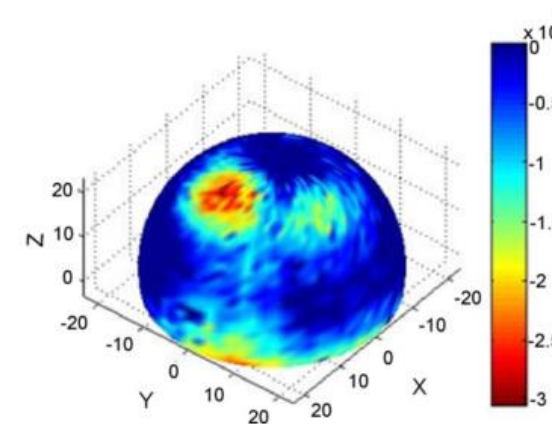
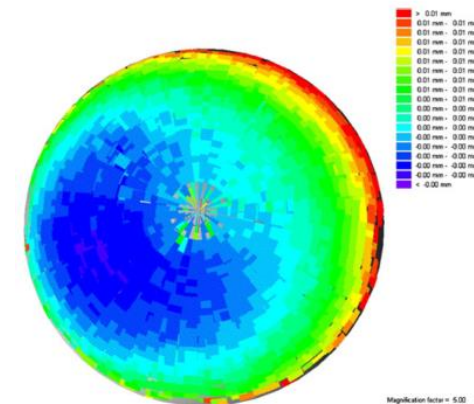
Dotyková
profilometria

BILLS at al., 2007

- Zrovnávanie CMM s využívanými RTG metódami
- Hodnotenie pomocou gravimetrickej metódy
- Analýzy chyby merania

LORD at al., 2011

- Validácia CMM metódy za pomoci gravimetrie
- Hodnotenie oteru u kovových dvojíc (54 ks)
- Vyhodnocovanie za pomoci SW Matlab
- Presnosť 0,9 μm odchýlka 0,5 mm^3

Metódy používané pre analýzu opotrebenia

1961

Dotykové

CMM
meranie

Gravimetrie

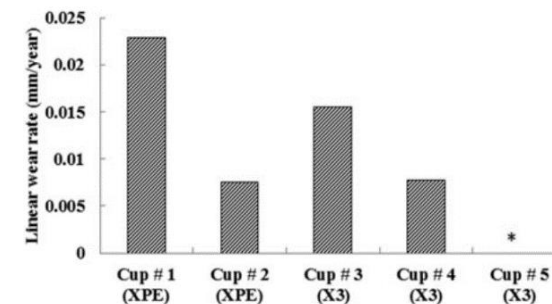
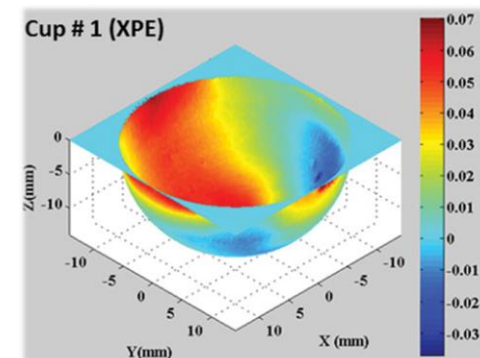
Dotyková
profilometria

LU at al., 2014

- Využitie CMM metódy
- Rôzne algoritmy spracovania
- Porovnanie dopadu spracovania dát na presnosť
- Hodnotenie matematických postupov polygonizácie

UDDIN at al., 2014

- Využitie CMM metódy
- Analýza extrahovaných PE jamiek (5ks)
- Testovaná spoľahlivosť metódy
- Neistota voči gravimetrii 8,6 %

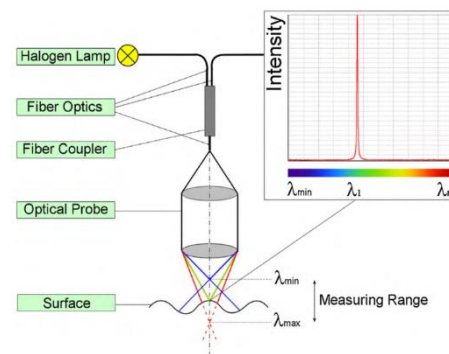

Metódy používané pre analýzu opotrebenia

1961

TUKE at al., 2010

- Digitalizácia tvrdých povrchov
- Metóda RedLux – konfokálne chromatická analýza
- Veľký počet snímaných bodov
- Analýza 6 vzorkov
- Závislosť teploty na kalibráciu

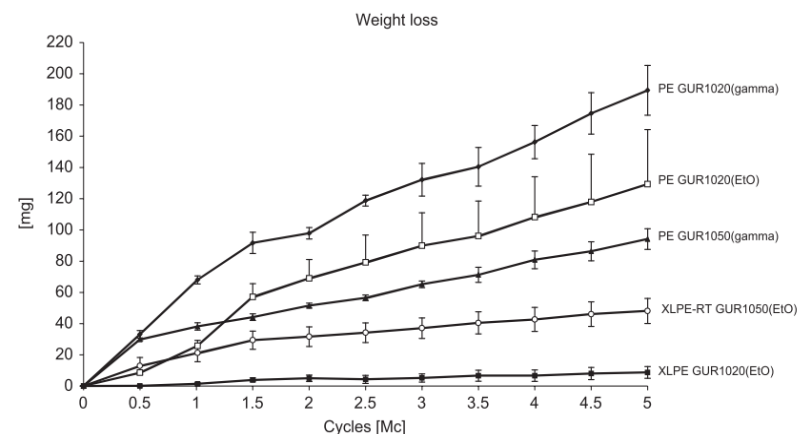

Bezdotykové

Laserové
skenovanie

AFFATATO at al., 2001

- Analýza 20 polyetylénových jamiiek
- Rôzne druhy spracovanie PE
- Opotrebenie na simulátore
- Použitie Ramanovej mikroskopie

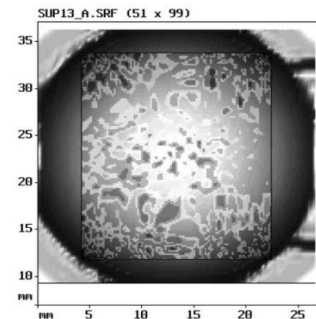

Metódy používané pre analýzu opotrebenia

1961

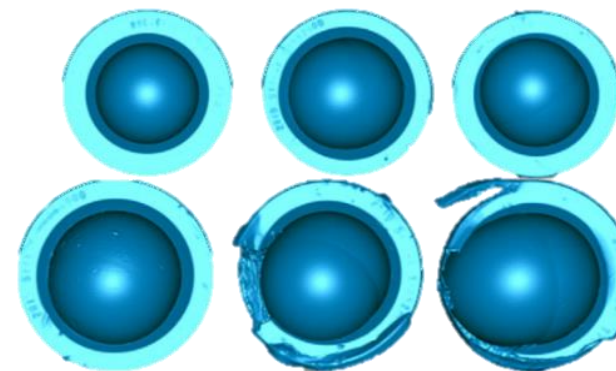
ZOU at al., 2001

- Využitie optickej digitalizácie
- Skladanie jednotlivých skenov na základe súradného systému
- Aplikácia na umelo opotrebených implantátoch

YUN at al., 2012

- Hodnotenie extrahovaných implantátov (18 ks)
- Analýza RTG snímok pomocou rozpoznávania obrazu
- Validácia pomocou skeneru
- Využívanie triangulačných princípov
- Presnosť stanovenia objemu $\pm 570 \text{ mm}^3$

Bezdotykové

Laserové
skenovanie

Optické
skenovanie

Zhrnutie súčasného stavu poznania

1961

Dotykové

Dotyková
profilometria

Gravimetrie

CMM
meranie

Presnosť merania

Meranie popisované normou ISO 14242

Časová náročnosť

Spracovanie povrchových dát

Rekonštrukcia poškodenej geometrie

Oblasť snímania

Bezdotykové

Laserové
skenovanie

Optické
skenovanie

Metódy používané pre analýzu opotrebenia

1961

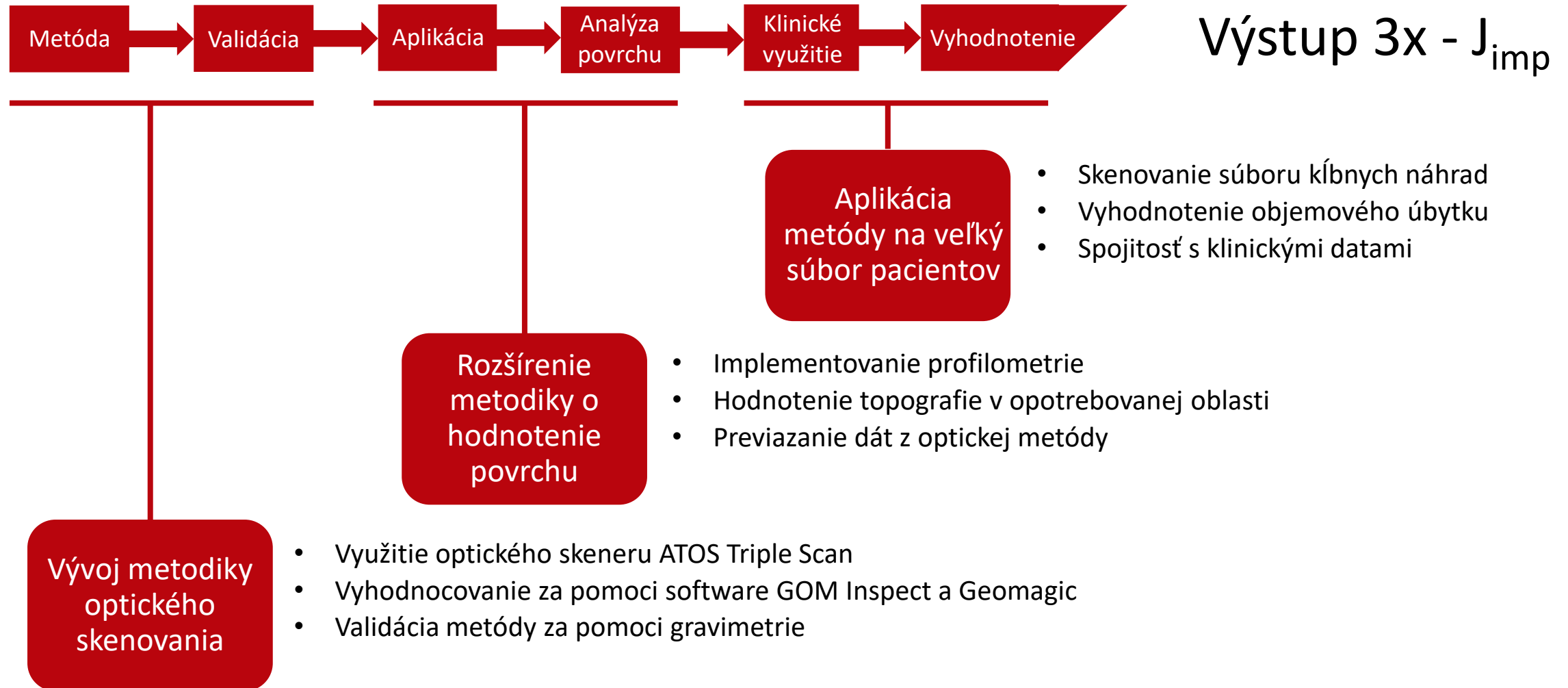
Je použitie súčasných optických metód vhodné k stanoveniu objemového opotrebenia u implantátov s porovnateľnými výsledkami, ako doteraz bežne využívané dotykové metódy ?

Bezdotykové

Optické
skenovanie

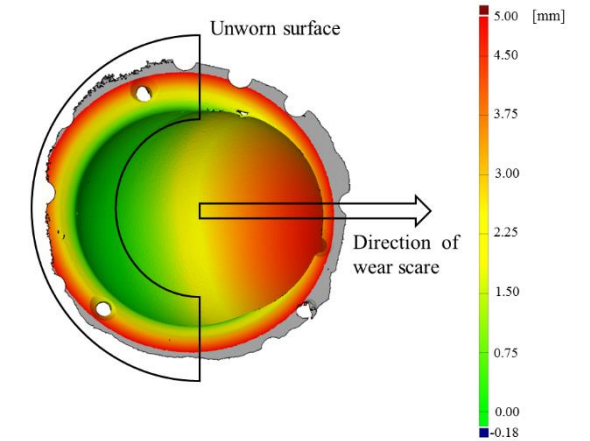
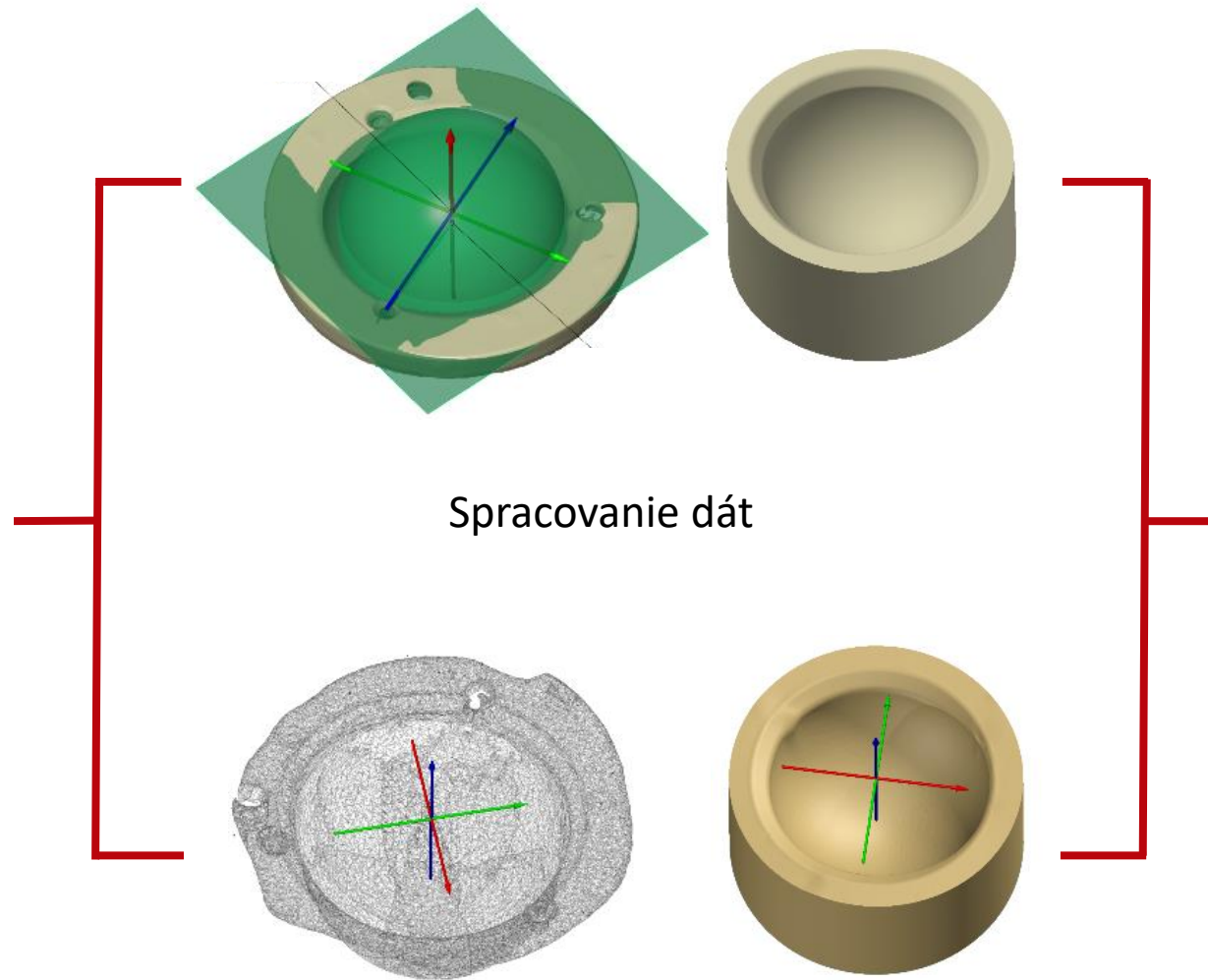
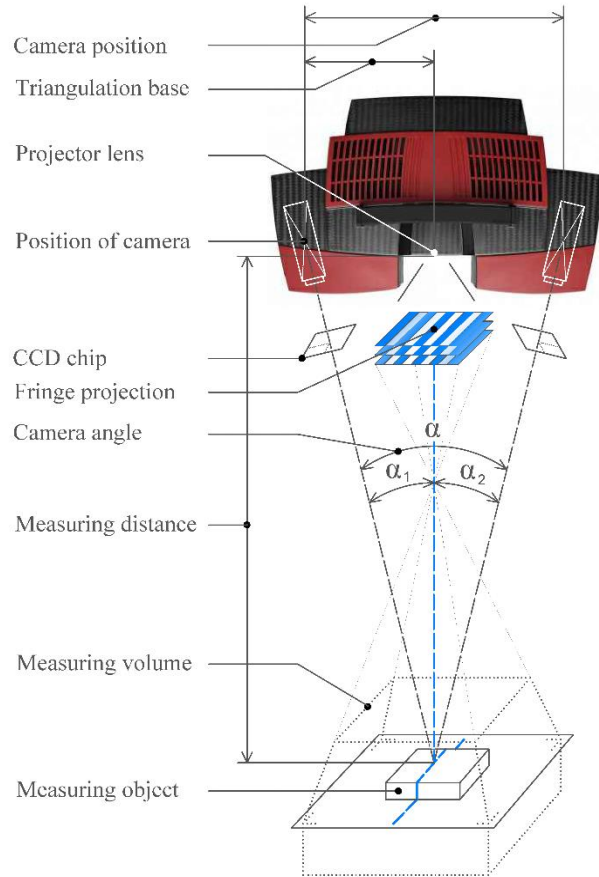
Optická
profilometria

Vymedzenie cieľov dizertačnej práce

Súčasný stav dizertačnej práce

Optické skenovanie

Stanovenie množstva opotrebenia

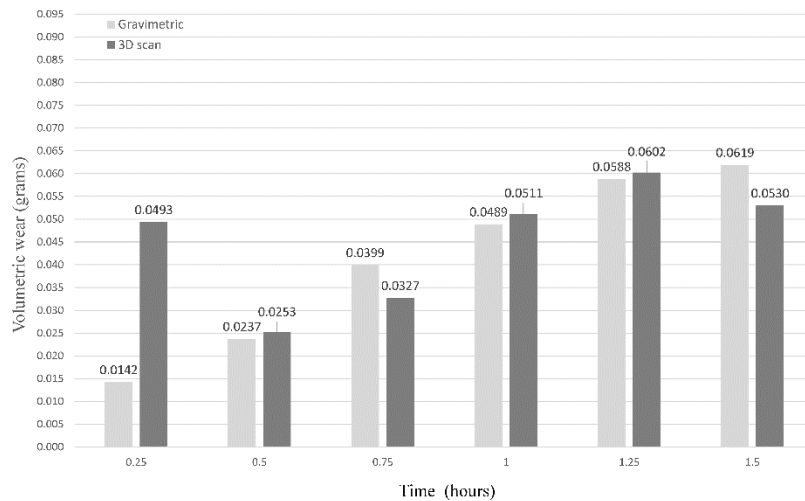

Súčasný stav dizertačnej práce

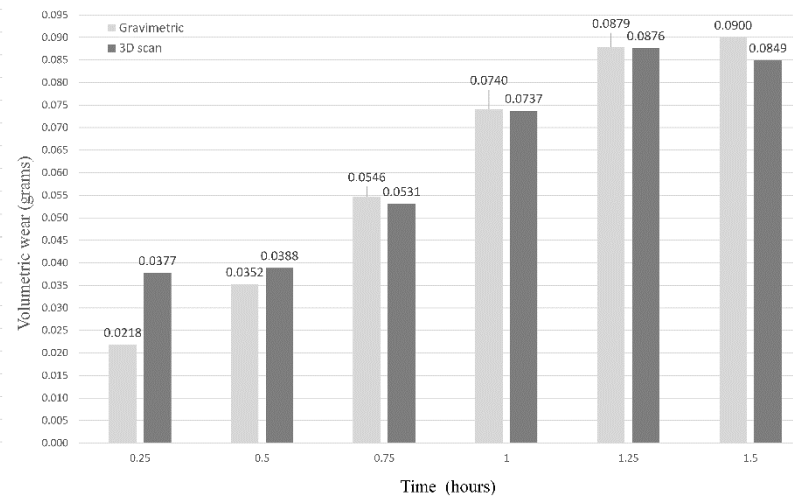
- 3 vzorky – 6 opotrebení
- Meranie v súlade s normou ISO 14242 – part 1
- Metóda bola validovaná za pomoci gravimetrie
- Rozdiel: 4 mg, -2,1 mg, -2,9 mg (úbytok cca 65 g)
- Výstup – publikácia J_{imp} v Tribology Transactions

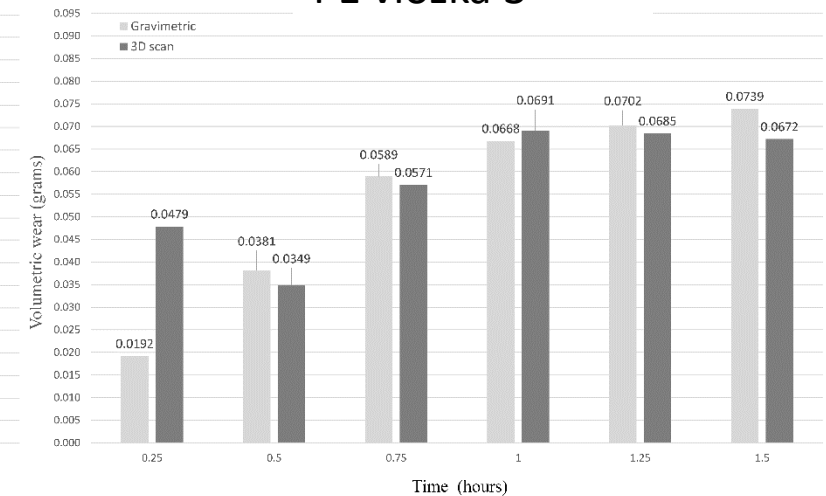
PE vložka 1

PE vložka 2

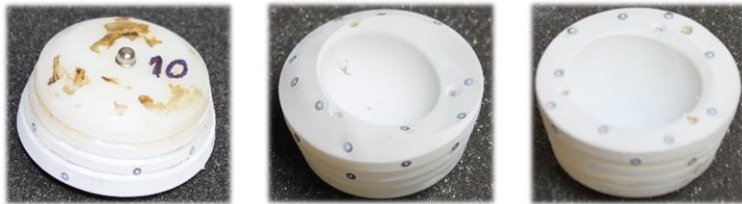

PE vložka 3

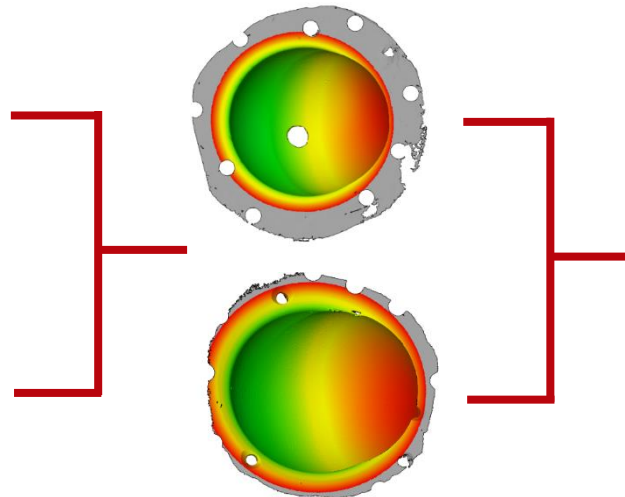

Súčasný stav dizertačnej práce

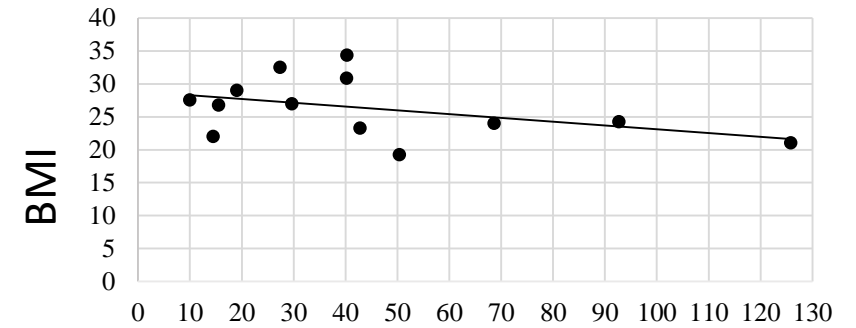
- Analýza 13 extrahovaných vzorkov s klinickou históriou
- Stanovenie objemového opotrebenia
- Stanovenie vektoru opotrebenia

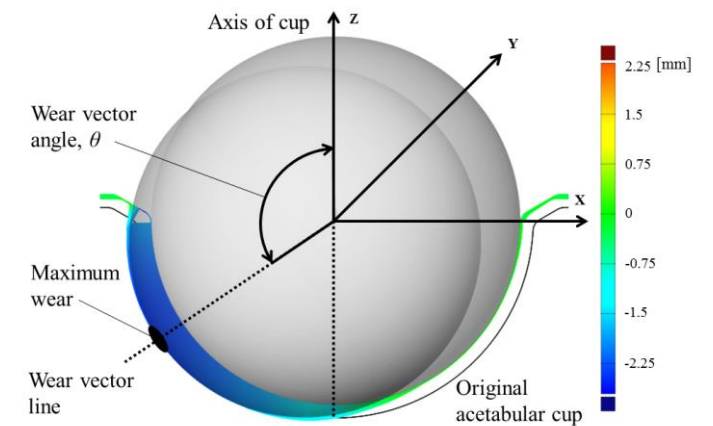
Príprava vzorkov

Objemové opotrebenie

Objemové opotrebení [mm³/rok]

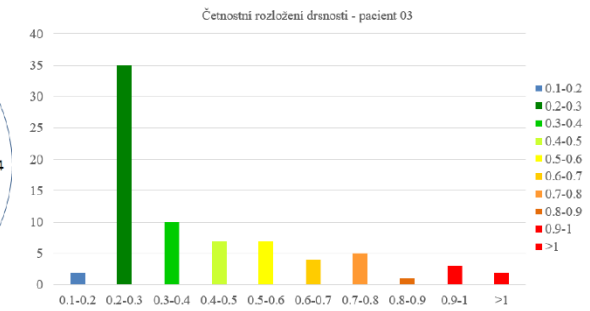
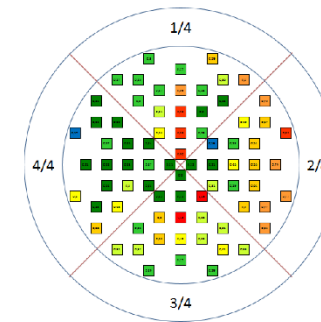
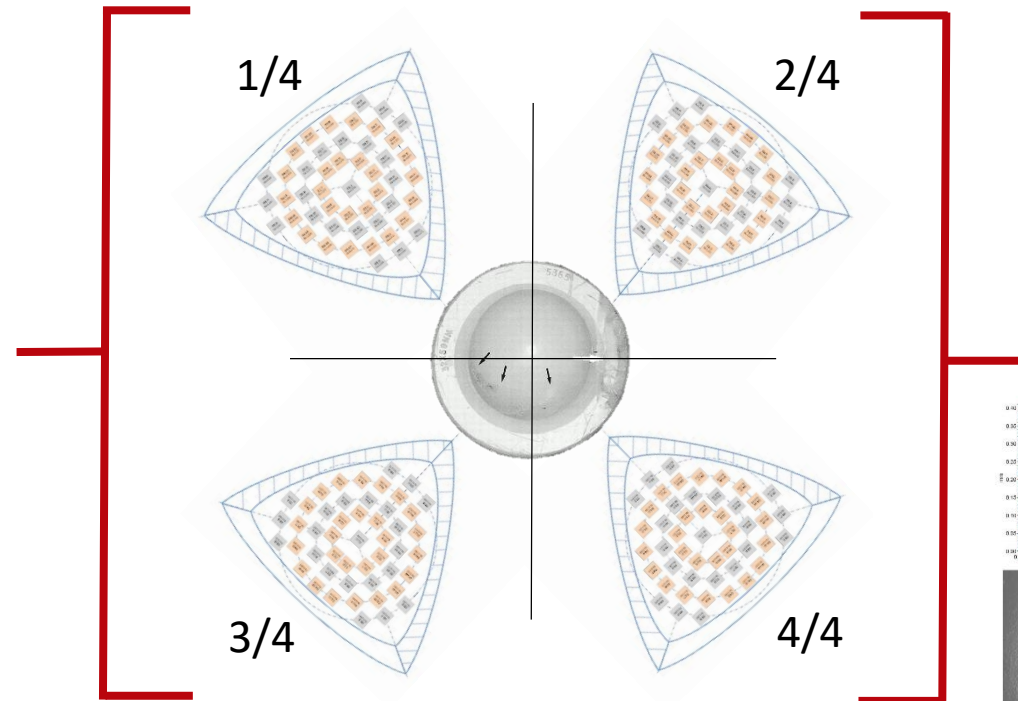
Smer opotrebenia

Súčasný stav dizertačnej práce

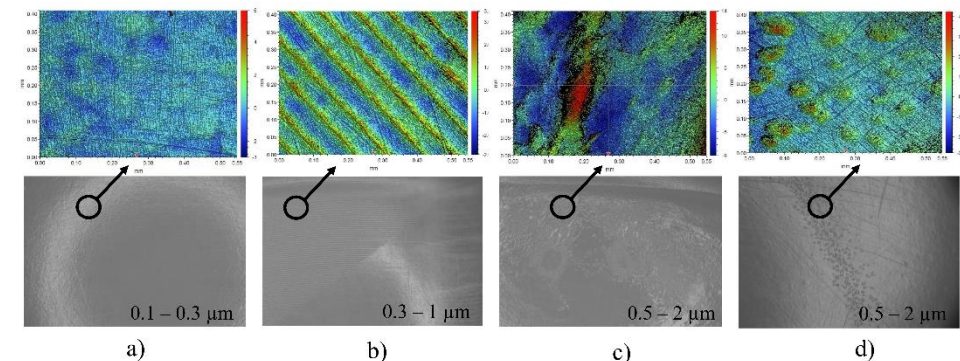
- Mapovanie topografie povrchu
- Analýza 13 extrahovaných vzorkov s klinickou históriou
- Stanovenie drsnosti povrchu v charakteristických oblastiach
- Výstup – publikácia J_{imp} v Acta Chirurgiae Orthopaedicae et Traumatologiae

Topografia povrchu

Drsnosť v oblastiach opotrebenia

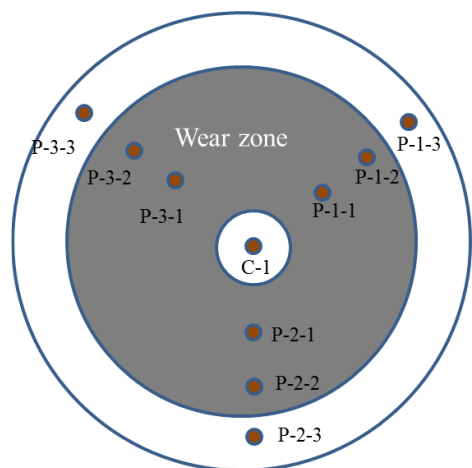

Spolupráca

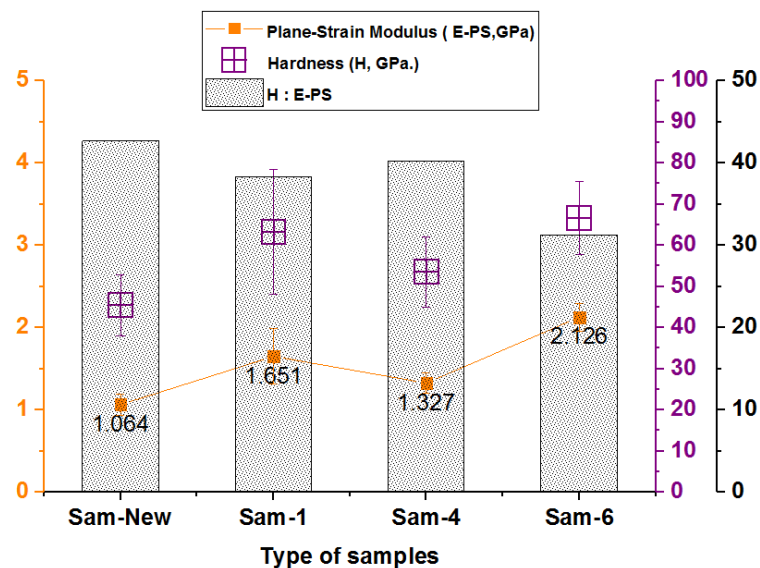
- Spolupráca – Dipankar Choudhury – University of Arkansas
- Chemická a tvrdostná analýza – Ramanova spektroskopia a Nanoindentor
- Analýza 10 extrahovaných vzorkov s klinickou históriou v porovnaní s novým implantátom
- Výstup – pripravovaná publikácia J_{imp} v Journal of Biomedical Materials Research

UNIVERSITY OF
ARKANSAS

Testované oblasti

- Nárast oxidačného indexu a modulu elasticity v porovnaní s novým vzorkom
- Modul elasticity a oxidačný index majú rovnaký trend nárastu

Spolupráca

Waterloo University, Canada

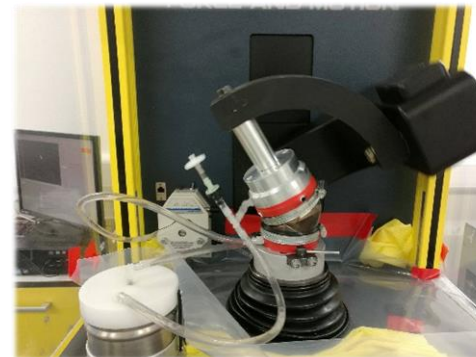
- CT analýza 13 explantovaných vzorkov
  - Porovnanie metód – CT a optické skenovanie
- Zrovnanie výsledkov za pomoci Martellovej metódy spracovania RTG snímov

CT eXplore speCZT

Anglia Ruskin University, England

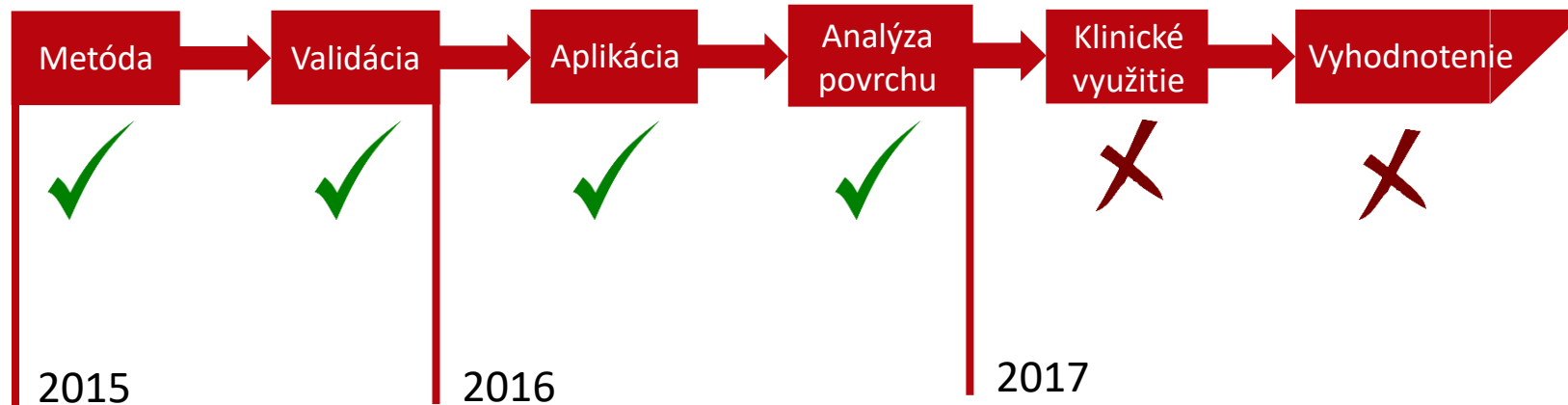
- Simulátor bedrového kĺbu – AMTI
- Dlhodobé testy opotrebenia
- Vplyv polohy implantátu

Bedrový simulátor AMTI

Prehľad dosiahnutých výsledkov

- Rozšírenie databázy pacientov
- Vytvorenie hodnotiaceho protokolu
- Previazanie klinických dát s analýzami oteru
- Vplyv polohy implantátu na životnosť
- Dlhodobé testy opotrebenia

Prehľad dosiahnutých výsledkov

Články v časopisoch

- RANUŠA, M.; GALLO, J.; VRBKA, M.; HOBZA, M.; PALOUŠEK, D.; KŘUPKA, I.; HARTL, M. Wear Analysis of Extracted Polyethylene Acetabular Cups Using a 3D Optical Scanner. TRIBOLOGY TRANSACTIONS, 2016, roč. 59, č. 6, s. 1-11. ISSN: 1040-2004.

J_{imp} – IF 1,42 (WoS)

- RANUŠA, M.; GALLO, J.; HOBZA, M.; VRBKA, M.; NEČAS, D.; HARTL, M. Wear and roughness of bearing surface of retrieved polyethylene Bicon cups. ACTA CHIRURGIAE ORTHOPAEDICAE ET TRAUMATOLOGIAE ČECHOSLOVACA, 2016,

J_{imp} – IF 0,55 (WoS)

- CHOUDHURY, D.; RANUŠA, M.; MEDLEY, J. B.; TEETER, M., VRBKA, M.; Mechanical And Chemical Characterization of Retrieved Ultra High Weight Molecule Polyethylene Acetabular Cup. JOURNAL OF BIOMEDICAL MATERIALS RESEARCH PART B, APPLIED BIOMATERIALS, ISSN: 1552-4981

J_{imp} – IF 2,88 (WoS)

predpokladaný dátum odoslania 2/2017

Prehľad dosiahnutých výsledkov

Konferencie

- **Frejkovy dny 2015** (25. – 26. Jún, Brno, Česká republika)
HOBZA, M.; RANUSA, M.
Zhodnocení typu a míry otěru u extrahovaných jamek Bicon.
- **NORDTRIB 2016** (14.-17. Jún, Hämeenlinna, Fínsko)
RANUSA, M.; VRBKA, M.; KŘUPKA, I.; HARTL, M.
Development and Validation of an Optical Scanning Method for Volumetric Wear Analysis
- **WTC 2017** (17. – 22. September, Beijing, China)
RANUSA, M.; VRBKA, M.; GALLO, J.; KŘUPKA, I.; HARTL, M.
Influence of acetabular cup inclination on wear of UHMWPE liner.

Projekty a HS

- **Fond vědy 2016** (FV 16 – 22)
- **HS** (2014 – 2017) v objeme 101 500 Kč

Spolupráca

- **Waterloo University, Canada, Ontario** (prof. John B. Medley)
stáž – 6. Jún 2016 – 27. August 2016
- **Anglian Ruskin University, England, Chelmsford** (Rajshree Hillstrom, PhD MBA)
- **Arkansas University, USA, Arkansas** (Dr. Dipankar Choudhury)

<https://www.facebook.com/pneumobilracingteambрно/>

Institute of Machine
and Industrial Design

Ďakujem za pozornosť !

Matúš Ranuša

matus.ranusa@vut.cz

Pojednanie k štátnej doktorskej skúške
22. február, 2017, FSI VUT v Brně, Česká republika